

Vergaderjaar 2022–2023

22 054

Wapenexportbeleid

Nr. 392

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juni 2023

Op 13 december 2022 is uw Kamer geïnformeerd over de vertraging in de overdracht van twaalf F-16 toestellen, inclusief bijhorende materialen, aan de firma Draken International (hierna: Draken) (Kamerstuk 22 054, nr. 378). De overeenkomst met Draken betrof de verkoop van twaalf F-16 toestellen en een (eerste) optie voor verkoop van nog eens 28 F-16's. Bij deze informeer ik uw Kamer dat Domeinen Roerende Zaken (DRZ) van het Ministerie van Financiën namens de Staat en Draken de (ver)koopovereenkomst met wederzijds goedvinden hebben beëindigd, waarmee een meningsverschil over de uitvoering van de (ver)koopovereenkomst met een minnelijke oplossing is beslecht. Het meningsverschil tussen de Staat en Draken had betrekking op een verschil van inzicht inzake de staat van onderhoud ten tijde van de overdracht van de F-16 toestellen.

Als onderdeel van de minnelijke oplossing biedt de Staat Draken de optie aan om in plaats van de eerder afgesproken twaalf toestellen, zes Nederlandse F-16's te kopen onder nog vast te stellen voorwaarden. Het aantal van zes toestellen zou Draken in staat stellen om de voor hen beschikbare vloot uit te breiden met vierde generatie vliegtuigen, waarmee ze kunnen meedingen naar opdrachten en aanbestedingen. Draken is akkoord gegaan met dit voorstel. DRZ en Draken zullen met elkaar in gesprek gaan met het oog op het sluiten van een nieuwe overeenkomst voor die zes toestellen. Levering van de zes F-16 toestellen aan Draken zou kunnen plaatsvinden in 2024. Uw Kamer wordt te zijner tijd geïnformeerd over verdere ontwikkelingen op dit vlak.

Vooruitlopend op de overdracht van de F-16's aan Draken, is het voor Defensie noodzakelijk om onderhoud uit te voeren aan de toestellen. Hiermee is het behoud van de luchtwaardigheid gegarandeerd. Om dit onderhoud uit te kunnen voeren, heeft Defensie de toestellen in december 2022 overgebracht vanuit de VS naar België. Defensie onderzoekt momenteel de mogelijkheden voor alternatieve bestemmingen voor de behouden twaalf toestellen. Het betreft ook zogenaamde tweezitters die zich lenen voor het verzorgen van trainingen.

Van de overige 28 toestellen waarvoor Draken een (eerste) optie tot aankoop had, worden er zes gereserveerd voor de nieuwe overeenkomst met Draken. Dit betreft zogenaamde «éénzitters». Voor de resterende toestellen worden eveneens alternatieven onderzocht. Zoals gemeld in de Kamerbrief periodieke update leveringen militaire goederen aan Oekraïne (Kamerstukken 22 054 en 36 045, nr. 390), is Defensie voornemens om Oekraïense vliegers op te leiden op de F-16.

Omdat de F-16 toestellen niet als gepland worden verkocht aan Draken, zal Defensie de begrote ontvangsten voor de afstoting niet ontvangen. Wanneer er duidelijkheid is over het al dan niet inzetten van de F-16's voor trainingen, worden ook de financiële implicaties verder duidelijk. Uw Kamer wordt hierover geïnformeerd zodra duidelijk is hoe de trainingen worden vormgegeven.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat